

Рада з торгівлі товарами СОТ
Пункт порядку денного № 7
Російська Федерація – торговельні обмеження

Заява України
15 квітня 2016 року, Женева

Дякую, пане Голово.

Делегація України сьогодні в черговий раз звертає увагу членів СОТ на запроваджені Російською Федерацією обтяжливі торговельні заходи, які обмежують і неправомірно ускладнюють міжнародний транзит з території України до третіх країн через територію Російської Федерації. Україна вперше зазначила про існування бар'єрів, введення яких призвело до обмеження транзиту, в Комунікації від 13 січня 2016 року. Згодом, Україна висловила занепокоєння щодо зазначених обмежень на засіданні Генеральної Ради СОТ 24 лютого 2016 року, а також в березні на засіданні Комітету з сільського господарства. Нажаль, застосування Російською Федерацією непрозорих, невинуватених й надмірно обтяжливих обмежень не послаблюється. Фактично, на сьогоднішній день наявні ознаки застосування, окрім раніше зазначених обмежень транзиту та технічних бар'єрів в торгівлі, що призводить до істотного розширення переліку товарів, які можуть бути об'єктом ще більш необґрунтованих і невинуватених правил транзитних перевезень.

Пане Голово, дуже серйозні системні занепокоєння виникають у зв'язку з:

- непередбачуваністю запровадження Російською Федерацією зазначених заходів;
- відсутністю необхідної кількості публічної інформації щодо імплементації цих заходів;
- відсутністю переконливих та обґрунтованих підстав, які б виправдали обмеження яким піддається обмеження транзит;
- несправедливим і дискримінаційним застосуванням обмежень, які є причиною значних витрат.

Нажалі, обсяги торгівлі через коридор територією Російської Федерації лише зменшуються, що свідчить про те, на скільки відчутними для України є результати застосування обмежень стосовно яких висловлено занепокоєння. Ці руйнівні обмеження транзиту впливають на торгівлю в інших напрямках – повністю усуваючи експорт деяких товарів і серйозно впливаючи на конкурентоспроможність експортних товарів через зайві додаткові витрати. Якщо дивитися на проблему ширше, поза обмеженнями транзиту, інші заходи Російської Федерації додатково перешкоджають торгівлі або зупиняють її. Таким чином, широкий

системний характер цих проблем виходить за рамки простих двосторонніх проблем України та заслуговують на увагу всіх членів СОТ.

Як було зазначено Україною в Комунікації G/C/W720, Указом Президента Російської Федерації № 1 і Постановою Уряду Російської Федерації № 1 від 1 січня 2016 року заборонено всі міжнародні транзитні перевезення вантажів автомобільним і залізничним транспортом з території України в Республіку Казахстан із в'їздом на територію Російської Федерації через українсько-російську ділянку кордону. Товари можуть бути ввезені через територію Республіки Білорусь (лише через два пункти пропуску), а вивезені – лише через три пункти пропуску на російсько-казахській ділянці кордону. Відстань транзиту новим маршрутом збільшилась орієнтовно на 900 кілометрів. У порівнянні з маршрутами, що використовувалися до 1 січня 2016 року, вартість транзиту з України в Казахстан через територію Російської Федерації збільшилась на 30 відсотків.

Крім того, згідно з актами Російської Федерації, всі міжнародні транзитні вантажі з території України в Казахстан повинні бути опломбовані та відстежуватися в електронному вигляді за допомогою власної російської супутникової системи (ГЛОНАСС), а до осіб, які здійснюють перевезення (водії) застосовуються додаткові вимоги щодо реєстрації. На практиці перші спроби виконувати вимоги нових обмежень транзиту виявили ще більшу кількість обмежень. Наприклад, транзитні вантажі можуть переміщуватися тільки в супроводі поліції. Але кожна колона обмежується тільки десятьма транспортними засобами (за такий супровід з кожного вантажного автомобіля стягується плата 350 доларів США за один автомобіль).

Такі обмеження не зазначені в жодному документі не мають практичного відношення до заявленої малозрозумілої проблеми (національної безпеки) й служать тільки для того, щоб завдати негативного впливу на економіку України в цілому та її експортний потенціал зокрема.

Згадані вище чинники збільшення витрат і відстані не враховують найважливіший для бізнесу факт: непередбачувані умови транзиту вантажів з України обмежують діяльність бізнесу і погіршують торговельні зв'язки між Україною і низкою членів СОТ.

Непередбачувані обмеження, запроваджені Російською Федерацією 1 січня 2016 року, призвели до фактичної повної короткострокової заборони транзиту українських товарів, які перевозяться транзитом на Кавказ, в Центральну Азію, Китай і Монголію. Була спроба експорту в Казахстан у меншому темпі й у меншому обсязі з метою тестування

неясних правил транзиту. Насправді непрозорі обмеження можуть бути зняті тільки поступово один за одним у зворотному порядку. На жаль, транзит українських товарів в інші треті країни продовжує стикатися з непрозорими транзитними обмеженнями Російської Федерації, які неможливо виконати.

Подібно до Кубик Рубіка, нові повороти виявили ще більшу кількість протекціоністських заходів. Українські товари, стосовно яких є звинувачення у порушенні норм щодо здоров'я, безпеки або відповідності (часто з необґрунтованим посиланням на Угоду про технічні бар'єри у торгівлі або Угоду про застосування санітарних юта фітосанітарних заходів) і яким з цих причин і заборонено виходити на ринок Російської Федерації, є також об'єктом заборони простого транзиту через територію Росії. На жаль, відсутня можливість заздалегідь ознайомитись із зазначеними подробицями. Так, уповноважені органи Російської Федерації дають дозвіл на довге і дороге транзитне перевезення товарів через територію Росії, а потім зупиняють ці ж товари на пунктах пропуску на виїзді з території Російської Федерації та змушують везти їх цим же довгим шляхом назад в Україну.

Експорт України в Казахстан у першому кварталі (січень-березень) 2016 року в порівнянні з аналогічним періодом 2015 року скоротився на 49 відсотків. Експорт України в інші країни цього регіону (Туркменістан, Узбекистан, Азербайджан, Грузія, Вірменія, Киргизстан і Таджикистан) скоротився на 48 відсотків. Український експорт швидкопсувних сільськогосподарських товарів в нових умовах транзиту, що застосовуються Російською Федерацією, може бути зведений до нуля. У цих умовах транзиту щодо швидкопсувних товарів існують величезні транспортні ризики.

Посадові особи митних органів України зазначають, що ці непрозорі й обтяжливі обмеження Російської Федерації мають негативний вплив також на інших Членів СОТ. На українсько-російському кордоні є випадки, коли було відмовлено у транзиті через Російську Федерацію товарам з країн-членів ЄС (Румунії, Словаччини, Польщі, Італії та Угорщини), а також товарам з Туреччини і Молдови. Деякі товари були перенаправлені для транзиту через територію Республіки Білорусії. Це, на жаль, просто ще один прикрий поворот в цій історії торгового протекціонізму, яку ми розплутуємо.

Україна занепокоєна щодо сумісності та відповідності заходів, застосованих Російською Федерацією статті V ГАТТ 1994 «Свобода транзиту». Україна висловила свою думку щодо зазначених питань на Генеральній Раді та на інших форумах СОТ з чітким проханням про

необхідність негайного скасування Російською Федерацією цих необґрунтованих обмежувальних заходів. Нажаль, Російська Федерація не виявила готовності змінити або скасувати заходи щодо обмеження транзиту або реагувати на проблеми, які стали причиною застосування таких заходів. Усім членам СОТ, які бажають здійснювати міжнародний транзит вантажів територією Російської Федерації, повинні бути надані однакові умови (найбільш зручні маршрути, відсутність дискримінації за ознакою походження, місць відправлення, в'їзду, виїзду і призначення, права власності на товари або транспортні засоби). Але це не так в умовах нинішніх заходів, які застосовуються Російською Федерацією.

Пане Голово, Україна звертає увагу членів СОТ на істотний негативний вплив на торгівлю застосуванням Російською Федерацією обмежувальних заходів до транзиту. У той час як більша частина такого впливу на торгівлю позначається на національних виробниках України, ми вважаємо, що природа і характер заходів щодо транзиту вимагають ширшого системного розгляду всіма членами СОТ. Отже, Україна в черговий раз просить, щоб Російська Федерація негайно скасувала ці необґрунтовані транзитні обмеження і відновила недискримінаційний відкритий режим транзиту для всіх членів СОТ.

І, останнє, пане Голово, ми не хочемо, витратити багато часу на цій зустрічі, на питання, які терміново потребують реакції з боку Російської Федерації, ми додаємо до нашої заяви деякі з цих питань і робимо їх доступними для всіх країн-членів СОТ. Ми, звичайно, сподіваємося, що належні й повні відповіді будуть надані якомога швидше.

Дякую, пане Голово.